

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10–14.
Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19
Tel: + 36 1 374 2100
E-mail: info@oh.gov.hu

Bevezető

Mi a POM célja?

Ahhoz, hogy jó döntést tudjunk hozni a továbbtanulással, pályaválasztással kapcsolatban, önismeretre és a pályákról, képzettségekről való tájékozottságra van szükség. A POM e tájékozottság megszerzésében nyújt segítséget azoknak, akik szeretnék magukat jobban megismerni, érdeklődnek a pályák világa iránt, és átgondolt továbbtanulási döntéseket szeretnének hozni.

Kinek lehet hasznos a POM?

Általános és középiskolás diákoknak (az ő korosztályukra készültek a kérdőívek), de továbbtanulási vagy pályamódosítási döntések előtt álló fiatalok is használhatják az eszközöket (azaz a kérdőíveket). A Pályák menüpont szülők és pedagógusok számára is hasznos tájékozdási felület, melyen a képzésekről is naprakész információ található.

Miben segít a POM?

A POM segítségével találkozhat azokkal a fontos kérdésekkel és teendőkkel, amelyek az eredményes továbbtanulási döntések előkészítéséhez és meghozatalához szükségesek. Kitölthetsz kérdőíveket magadról, mérlegre teheted képességeidet, tájékozódhatsz a pályák világáról, megfogalmazhatsz kérdéseket saját magaddal és a jövőddel kapcsolatban.

Hogyan kell használni a POM-ot?

Mint minden fontos döntés esetén, itt is ajánlott a körültekintő figyelem és az alaposság. Fontos, hogy a kérdésekre átgondoltan válaszolj. Ha nem megfelelőek a körülmények, vagy elfogyott az idő, kitöltés közben meg tudsz állni, és egy későbbi időpontban folytathatod a munkát. (Ez alól kivétel az MTMI feladatlap.) Így lehetőséged van egy-egy területtel, kérdéssel alaposan foglalkozni. Regisztrációs fiókodban elmentheted a korábbi kérdőíveid eredményeit, amelyeket a későbbiekben bármikor visszakereshetsz.

Mire jó a POM, és mire nem?

A kérdőívek kitöltése után visszajelzést kapsz magadról, ennek alapján pedig ötleteket a tulajdonságaidnak megfelelő továbbtanulási irányokról, javaslatokat a további tájékozódásra és teendőkre. Ugyanakkor az eszköz nem ad kész megoldást a pályaválasztással kapcsolatos kérdésekre. A POM segít a tájékozódásban, és szempontokat ad a mérlegeléshez, de választanod, döntést hoznod neked kell.

EFOP-3.2.13-17-2017-00002

Az alap- és középfokú iskolák pályaeorientációs tevékenységét, kiemelten az MTMI készségeket és kompetenciákat támogató pályaeorientációs szakmai módszertan átfogó megalapozása és fejlesztése

Kérdőíveim

Mennyi időt vesz igénybe a teljes kérdőívcsomag kitöltése?

Az Érdeklődés, a Kompetencia, valamint a Személyes tulajdonságok kérdőívek kitöltésének nincs időkorlátja, de a diákok jellemzően 45 perc alatt kitöltik a három kérdőívet. A kitöltés bármikor megszakítható. Az MTMI feladatsor kötött idejű: megoldásához maximum 45 perc áll rendelkezésre.

Miért időkorlátos az MTMI (matematikai, természettudományos, műszaki, informatikai) feladatsor kitöltése, ha a többi kérdőív nem az?

A mérőeszköz egyik fontos célja az MTMI területek iránti érdeklődés felkeltése, hiszen ezekhez köthetők napjaink legkeresettebb foglalkozásai. Az ehhez kifejlesztett feladatsor esetében fontos szempont a kitöltés ideje, hiszen azt méri fel, mennyire ügyes a kitöltő az MTMI feladatok megoldásában. A többi kérdőívhez képest ez a feladatsor nagyobb koncentrációt és odafigyelést igényel.

Eredményeim

Miért pont ezek a kérdőívek szerepelnek a POM-ban?

A sikeres pályaválasztást az jellemzi, hogy olyan munkát végzünk, amellyel elégedettek vagyunk: érdekel bennünket, és megvannak hozzá a szükséges képességeink, tulajdonságaink.

A POM három fontos önismereti szempontra hívja fel a figyelmet: Mi érdekel? Mik az erősségeid? Melyek a fontos tulajdonságaid? Természetesen ezeken kívül is vannak fontos szempontok – köztük olyanok, amelyeket nem kérdőívvel célszerű vizsgálni (pl. milyen lehetőségeid vannak, mi fontos a számodra) –, e hármat azonban minden fiatalnak alaposan át kellene gondolnia.

A negyedik kérdőív olyan készségeket mér fel, amelyek a mai életben egy fontos és a munkaerőpiacon keresett munkaterületre – a matematikai, természettudományos, műszaki és informatikai (MTMI) területre – hívhatják fel a figyelmedet.

Miért van ilyen sok kérdés?

Különbözőek vagyunk: ugyanaz a tulajdonság sokféleképp jelenik meg az emberekben. Ezért például egy érdeklődési területet több kérdéssel tár fel a kérdőív. Másik oka a kérdések nagy számának, hogy sok tulajdonságot nem lehet egyetlen eldöntendő (igen vagy nem) kérdéssel felmérni. A több kérdés lehetővé teszi például, hogy egy-egy érdeklődési területhez való viszonyulásodat fokozatokban is kifejezhess, ezáltal összehasonlíthatóvá váljanak egymással vagy akár mások válaszaival, és így a lehető leghasznosabb és hozzád leginkább illeszkedő ajánlásokat kaphasd.

Hogyan értelmezhetem az eredményeket?

Mindegyik kérdőívnel elolvashatod, hogy mi az eszköz célja, kitöltés után pedig láthatod, hogy a kérdések milyen területekre vonatkoznak (pl. kéz ügyesség, figyelem, társaságigény,

műszaki érzék). A képernyőn látható kérdőívekre mutatva, előugró ablakban olvashatod az adott fogalom jelentését vagy a kapcsolódó tudnivalókat.

Mit jelent az „átlaghoz képest”?

Válaszaidat a korosztályod eredményeihez viszonyítva is érdemes mérlegelni – ez mutatja, melyek azok a tulajdonságaid, amelyek eltérőek (vagy éppen hasonlóak) a másokéihoz képest.

Az átlagos elsősorban azt jelenti: gyakori, normális, középmezőnybe tartozó (egyik irányba sem kiugró). Semmiképpen nem negatív jelentésű az érdeklődés, a kompetenciák vagy a személyiségvonások között. Az átlagos érték gyakran a rugalmas alkalmazkodóképesség jele – pl. az átlagos érték a földrajz iránti érdeklődés terén azt jelenti: nem kedveled túlságosan, de nem is kerülöd mindenképp.

Az átlagtól eltérő értékek azt mutatják, hogy az adott terület szélsőséesebb mértékben jellemez – pl. egy terület nagyon vagy éppen egyáltalán nem érdekel. Kompetencia terén egy adott képességet az erősségednek tartasz, vagy éppen kevésbé tartod magadat jónak benne. A pályaválasztás során nem csak a kiemelkedő tulajdonságainkra alapozhatunk. Számos foglalkozás nem igényel pl. kiugró képességet vagy érdeklődést. A pályák tulajdonságait, jellegzetességeit az Én és a szakmák menüpontban böngészheted – saját eredményeiddel, tulajdonságaidal összevetve is.

Mit jelent, ha egy kompetenciám kiemelkedő?

A Kompetencia kérdőívben különféle tevékenységek esetében kell véleményt alkotnod magadról. Az átlaghoz képest magas érték azt mutatja, hogy az adott képességhez kapcsolódó tevékenységekben ügyesnek tartod magad, vélhetően pozitívan vélekedsz magadról ezen a területen. Erősségednek tartod, elégedett (akár büszke) vagy erre a tulajdonságodra.

Fontos, hogy ennek a kérdőívnek az eredménye nem feltétlenül esik egybe azzal, hogy más teszteken, felméréseken hogyan teljesítesz: az eredmény azt jelzi, hogy az adott tevékenységekre adott válaszaid alapján te hogyan vélekedsz a saját képességeidről.

Mennyire időtállóak ezek az eredmények?

Az eredmények a válaszaid alapján a jelenlegi állapotot rögzítik. Vannak változó, és vannak állandóbb tulajdonságaink, és magunk is változunk, ezért az eredmények is időről időre módosulhatnak. A kérdőíveket többször is – akár évente – kitöltheted. Korábbi eredményeidet visszakeresheted, és összevetheted őket egy újabb kitöltéssel.

Illik hozzám?

Mik ezek az ajánlások?

Ebben a menüpontban olyan foglalkozásokkal találkozhatasz, amelyek kapcsolódnak az eredményeidhez (a kapcsolódás okait a képernyőn a foglalkozások melletti kérdőívre mutatva, előugró ablakban olvashatod).

Külön listák készültek az érdeklődésedhez, kompetenciáidhoz, személyes tulajdonságaidhoz kapcsolható pályákról. Ezek a listák többféle foglalkozási területet és képzési szintet tartalmaznak, de korántsem teljeselek: kiindulópontként szolgálnak ahhoz, hogy megvizsgáld, miért is kerültek a listába, hogy megismerve egy-egy foglalkozást, véleményt alkoss róluk, illetve további pályákat keress.

Az összes nekem való foglalkozást láthatom?

A listák a Pályák menüpontban található közel 300 foglalkozásból készülnek. Valószínűleg léteznek még egyéb foglalkozások, amelyek egyes fontos tulajdonságaidhoz illeszkednek, és vonzó lehetőséget nyújthatnak számodra, de a legfontosabbak biztos láthatók.

Mi van, ha olyan foglalkozás tetszik, amelyet nem tartalmaz a lista?

Az ajánlási listák nem tartalmazzák a számodra lehetséges összes pályát. Előfordulhat, hogy egy neked tetsző foglalkozás valamiért nem illeszkedik a jelenlegi eredményeidhez. Ezt megvizsgálhatod az Én és a szakmák menüpontban. Az is előfordulhat, hogy az adott foglalkozás – bármennyire széles is az ajánlható szakmák köre – nem szerepel a rendszerünkben lévők között.

És mi van, ha egyik ajánlás sem tetszik?

A POM célja nem az, hogy helyetted válasszon pályát. Ha egyetlen ajánlás sem tetszik, érdemes végiggondolnod, miért nem tetszenek; illetve hogy milyen lehet az a pálya, amely a számodra fontos dolgokból minél több elemet tartalmaz. Ezek után már felkészültebben és tudatosabban keresheted a továbbtanulási lehetőségeket.

Én és a szakmák

Mire használhatom?

Ha az összes kérdőívet kitöltötted, lehetőség van rá, hogy az eredményeidet összevesd valamennyi, a rendszerben megtalálható foglalkozással. Láthatod, milyen kompetenciákra van szükség egy-egy foglalkozáshoz, milyen érdeklődés és személyes tulajdonság fontos az eredményes műveléséhez, illetve saját jellemzőid hogyan illeszkednek hozzájuk. Fontos, hogy egy megfelelő foglalkozás választásához nem szükséges valamennyi tulajdonságnak illeszkednie. Ha egy pálya vonzó számodra, megnézheted, hogy a profilja miben hasonlít az eredményeidhez, miben tér el tőlük, mi az, amiben még fejlődnöd kellene a műveléséhez.

Hogyan kell értelmezni a „pókháló ábrát”?

Az ábrán kék szín jelöli az adott foglalkozáshoz szükséges érdeklődést, kompetenciákat és személyes tulajdonságokat. Minél távolabb esik egy adott érték a pókháló közepétől, annál nagyobb mértékben szükséges a foglalkozás végzéséhez, a hozzá kapcsolódó tanulmányokhoz.

A rózsaszín szín a te tulajdonságaidat (eredményeidet) mutatja az adott foglalkozáshoz viszonyítva. Minél közelebb esik az érték a „pókháló” közepéhez, annál kevésbé, minél

távolabb esik tőle, annál nagyobb mértékben jellemez téged az adott tulajdonság. A pöttyökre állva a számszerű értékeket is láthatod.

Hogyan alakultak ki a szakmaprofilok?

A rendszer fejlesztői – az egyes szakmák oktatói, szakértői – határozták meg, hogy mely tulajdonságok ajánlottak az egyes foglalkozásokhoz. Ezek tájékoztató jellegűek, hiszen nagyon sokféle módon lehet egy foglalkozást eredményesen művelni. A szakmaprofilok azért készültek, hogy felfigyelj egy-egy foglalkozáshoz szükséges fontos tulajdonságokra, és összevethesd őket a sajátjaiddal.

Mi van, ha eltér az egyéni profilom?

Sem a foglalkozások, sem a képzések sikeres elvégzése nem igényel tökéletes illeszkedést. Ha egy pálya vonzó számodra, de a hozzá szükséges tulajdonságok különböznek az eredményeidtől, fontos tisztázni, mi az, amiben fejlődnöd kellene a képzés eredményes elvégzéséhez és a foglalkozás műveléséhez.

Hogyan látnak mások?

Mire használhatom?

Lehetőséged van arra, hogy ne csak a POM-tól, hanem az ismerőseidtől is visszajelzést kaphass azokról a területekről, amelyekre a kérdőívek vonatkoznak.

Ők nem pontoznak téged, hanem azokat a tulajdonságokat jelölik meg, amelyeket jellemzőnek találnak rád.

Mit kezdhetek ezekkel a visszajelzésekkel?

Végiggondolhatod, meg is kérdezheted, hogy a rólad jellemzést adó ismerősöd miből látja azokat a tulajdonságaidat, amelyeket megjelölt.

Hasznos lehet, ha összeveted a saját magadról alkotott véleményeddel: Mi az, amit más is úgy lát, mint te? Miben tér el az ő véleménye? Vajon miért?

Pályák, foglalkozások

Mire használhatom?

Megfelelő döntést a megfelelő információk birtokában lehet hozni. Ezt segíti ez a menüpont, ahol széleskörűen tájékozódhatsz közel 300 – jelenleg tanulható – foglalkozásról. Megtudhatod, milyen fő tevékenységek kapcsolódnak az adott pályához, milyen érdeklődést, készségeket igényel, hol tanulhatod, és milyen területeken, intézményekben lehet majd elhelyezkedni vele. Ha kitöltötted az önismereti kérdőíveket, valamennyi foglalkozás profilját összevetheted az eredményeiddel.

Mire jók a szűrők?

A könnyebb és gyorsabb keresés érdekében több szempont szerint szűrheted a pályákat. Beállíthatod a rád jellemző vagy neked fontos jellemzőket, így a pályaaajánlatoknál bővebb vagy tőlük akár eltérő foglalkozásokat is találhatsz. Kereshetsz képzési szint, foglalkozási terület, saját tulajdonságaid vagy a pályák jellemzői alapján is.

Mit jelentenek a foglalkozási területek?

A szakképzésben ágazatokba (pl. Egészségügy ágazat) sorolják az azonos területhez tartozó szakmákat, a felsőoktatásban pedig képzési területekbe (pl. Orvos- és egészségtudomány) az azonos területhez tartozó szakképzettségeket. A POM pályakeresőjében a könnyebb kereshetőség érdekében létrehoztunk egy olyan csoportosítást, mely foglalkozási területekbe (28 db) rendezi az azonos területhez tartozó közép- és felsőfokú pályákat.

Mely pályák kerülnek a hasonló szakmák listába?

A rendszer a kiválasztott (a képernyőn részletesen olvasható) pályával azonos foglalkozási területhez tartozó szakmákat válogat ebbe a listába, hogy segítse az esetleges további tájékozódást. Jellemzően négy olyan szakmát mutat, amely azonos, és két olyat, amely eltérő képzési szintű.